

5. Ковальчук О. Серйозна гра в демократію: громадянська освіта у школах України. *Віче*. № 1-2. 2007. Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/465/>.

6. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-p#Text>.

7. Кравченко Т. В. Громадянське виховання у працях українських та британських учених. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. VI (68), Issue: 164.

8. Павленко І. Г. Громадянське виховання учнів початкової школи. Освіта України в умовах військового конфлікту на Донбасі : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. Лисичанськ : ФОП Пронькіна К. В. 2017. 219 с. С. 150-154.

9. Ремех Т. О. Основні завдання громадянської освіти як складника освітньої галузі нового стандарту. Електронний збірник наукових праць ЗОШПО. № 3(45). 2021. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/728308/1/Ремех%20Т.О_тези.pdf.

10. Федорова Є. В. Основні завдання громадянського виховання студентів з особливими потребами. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/6677/1/Федорова.pdf>.

REFERENCES

1. Batischeva, O. (2013). Hromadianska osvita yak instrument formuvannya hromadianskoho suspilstva v Ukraini: problemy ta shliakhy yikh podolannya [Civic education as a tool for the formation of civil society in Ukraine: problems and ways to overcome them]. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/2367/>.

2. Boichuk, M. A. (2011). Zaprovdzhennia hromadianskoi osvity v Ukraini yak neobkhidna umova vykhovannia demokratiï [Introduction of civic education in Ukraine as a necessary condition for education of democracy]. URL: <http://novyn.kpi.ua/2011-1/05-filos-Boichuk.pdf>.

3. Zakon Ukrainy «Pro pozashkilnu osvitu» [The Law of Ukraine "On Afterschool Education"]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.

4. Demianchuk, O. P. (2015). Politychna i hromadianska osvita yak politychnyi instytut: potreba formuvannia v Ukraini [Political and civic education as a political institution: the need for formation in Ukraine]. *Hileia: naukovyi visnyk*. Vyp. 102. S. 412-416.

5. Kovalchuk, O. (2007). Seriozna hra v demokratiï: hromadianska osvita u shkolakh Ukrainy. *Viche*. № 1-2. URL: <http://www.viche.info/journal/465/>.

6. Kontseptsiiia rozvytku hromadianskoi osvity v Ukraini [Concept of development of civic education in Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-p#Text>.

7. Kravchenko, T. V. (2018). Hromadianske vykhovannia u pratsiakh ukrainskykh ta brytanskykh uchenykh [Civic education in the works of Ukrainian and British scientists]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. VI (68), Issue: 164.

8. Pavlenko, I. H. (2017). Hromadianske vykhovannia uchniv pochatkovoï shkoly [Civic education of primary school students]. *Osvita Ukrainy v umovakh viiskovoho konfliktu na Donbasi : mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf. Lysychansk : FOP Pronkina K. V.* S. 150-154.

9. Remekh, T. O. (2021). Osnovni zavdannia hromadianskoi osvity yak skladnyka osvitnoi haluzi novoho standartu [The main tasks of civic education as a component of the educational field of the new standard]. *Elektronnyi zbiryk naukovykh prats ZOIPPO*. № 3(45). URL: https://lib.iitta.gov.ua/728308/1/Ремех%20Т.О_тези.pdf.

10. Fedorova, Ye. V. (2013). Osnovni zavdannia hromadianskoho vykhovannia studentiv z osoblyvymy potrebamy [The main tasks of civic education of students with special needs.]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/6677/1/Федорова.pdf>.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ОПАРІН Дмитро Володимирович – магістрант кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: громадського виховання учнів у гуртках гуманітарного напрямку позашкільної освіти.

ШЕВЧЕНКО Олександр Анатолійович – викладач кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: громадського виховання учнів у гуртках гуманітарного напрямку позашкільної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

OPARIN Dmytro Volodymyrovych – graduate student of the department of after-school education Dragomanov Ukrainian State University.

Scientific interests: public education of students in humanitarian circles of extracurricular education.

SHEVCHENKO Oleksandr Anatoliyovych – teacher of the department of after-school education Dragomanov Ukrainian State University.

Scientific interests: public education of students in humanitarian circles of extracurricular education.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 37.01+[004.9:004.77]

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-256-260

ОСТАПІВСЬКА Ірина Ігорівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики початкової освіти
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1208-7230>
e-mail: shuhlyadka@ukr.net

ОСТАПІВСЬКИЙ Ігор Євгенович –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту освіти
Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7152-4168>
e-mail: i-ost@ukr.net

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

У статті обґрунтовано необхідність актуалізації змісту виховної діяльності педагога початкових класів, при цьому наголос зроблено на необхідності врахування реалій сьогодення та необхідності застосування інформаційних технологій як необхідної складової освітнього процесу.

На основі дефініції феноменів «виховання», «форми виховання», «методи виховання», «засоби виховання» та аналізу ситуації у державі й вимог до особистості її громадян актуалізовано мету і зміст виховної діяльності вчителя початкових класів як

організацію цілеспрямованого впливу на когнітивну, рефлексивну і афективну сферу особистості. Проведено моніторинг мережевих програмних засобів, котрі можна використовувати з освітньою (зокрема – виховною) метою в умовах змішаного та дистанційного навчання, оскільки їх застосування дозволяє організувати, проводити, моніторити й коригувати освітній процес у цілому та виховну діяльність зокрема. У результаті як виховні засоби ІТ виділено освітні платформи дистанційного навчання, засоби для проведення відеоконференцій, засоби для створення ефективного унаочнення та віртуальних дидактичних матеріалів: віртуальні тестові ресурси, програми для створення хмар слів ментальних карт, кросвордів, ребусів, коміксів, мережевих пазлів, віртуальних турів музеями, – а також ролики із YouTube тощо. Виділено принципи використання ІТ-засобів при вихованні здобувачів початкової освіти: наочності, індивідуалізації та диференціації, інтерактивності, зв'язку з життям, громадянськості та національно-культурної свідомості. Конкретизовано умови вибору засобів та мережевих освітніх ресурсів ІТ для виховання здобувачів початкової освіти в умовах НУШ (їх відповідність освітнім цілям, вікові здобувачів освіти та, звичайно, технічним та санітарно-гігієнічним і валеологічним нормам) та інтеграції обраних засобів.

Також окреслено перспективні напрямки досліджень у контексті теми публікації.

Ключові слова: виховання у початкових класах, інформаційні технології в початкових класах, мережеві освітні ресурси, виховання засобами інформаційних технологій, виховання у початкових класах НУШ.

OSTAPIOVSKA Iryna Ihorivna –

candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Primary Education,

Lesya Ukrainka Volyn National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1208-7230>

e-mail: shuhlyadka@ukr.net

OSTAPIOVSKYI Ihor Yevhenovych –

candidate of Pedagogic Sciences,

Associate Professor at the Department of Management of Education

Volyn Institute of Postgraduate Pedagogical Education

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7152-4168>

e-mail: i-ost@ukr.net

USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PRIMARY CLASS TEACHER OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

The article substantiates the need to update the content of the educational activity of the primary school teacher, while emphasizing the need to take into account the realities of today and the need to use information technologies as a necessary component of the educational process.

Based on the definitions of the phenomena of «education», «forms of education», «methods of education», «means of education» and the analysis of the situation in the state and the requirements for the personality of its citizens, the purpose and content of the educational activity of the primary school teacher have been defined as an organization of purposeful influence on cognitive, reflective and affective spheres of personality. Network software tools that can be used for educational (in particular, educational) purposes in the conditions of mixed and distance learning have been monitored, since their use allows organizing, conducting, monitoring and adjusting the educational process in general and educational activities in particular. As a result, distance learning educational platforms, means for conducting video conferences, means for creating effective visualization and virtual didactic materials were selected as educational IT tools: virtual test resources, programs for creating word clouds, mental maps, crosswords, puzzles, comics, network puzzles, virtual tours museums, as well as videos from YouTube etc. The principles of using IT tools in the education of students of primary education have been defended: visibility, individualization and differentiation, interactivity, connection with life, citizenship and national-cultural consciousness. The conditions for the selection of means and network educational IT resources for the education of students of primary education in the conditions of NUSh (their compliance with educational goals, the age of the students of education and, of course, technical and sanitary-hygienic and valeological norms) and the integration of the selected means have been specified.

Prospective directions of research in the context of the topic of the publication were also outlined.

Keywords: education in primary grades, information technologies in primary grades, network educational resources, education by means of information technologies, education in primary grades of the NUSh.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Діяльність сучасної системи освіти повинна спрямовуватися на розвиток і формування людини нового покоління, так званої, «людини інформаційної». Як наслідок, потрібно вчити підростаючих громадян користуватись джерелами найрізноманітнішої інформації і, в першу чергу, найбільш сучасним і практично необмеженим – Інтернетом, а також відповідними засобами роботи з нею. При цьому також надзвичайно важливо розвивати навички аналітичної оцінки інформації як з боку користі й практичної значущості, так і з боку моральних та етичних норм, тобто – розвивати світогляд і формувати відповідні ціннісні ставлення. А значить – зростає значення й цінність виховних впливів на особистість здобувача початкової освіти. Інформаційні технології (ІТ) при цьому є одночасно, як предметом, так і одним із найбільш ефективних засобів планування, організації і проведення

освітнього процесу у початкових класах Нової української школи (НУШ). Таким чином, ІТ є не просто важливою, а необхідною частиною виховної діяльності вчителя-класовода в умовах НУШ. Особливого значення вони (особливо – мережеві технології) набули в умовах дистанційного і змішаного навчання зумовлених сучасними вітчизняними реаліями: пандемією COVID 19 та військовими діями на території України. Проте, зміст виховної діяльності педагога початкових класів вимагає постійної актуалізації, що зумовлюється не тільки швидкою динамікою змін суспільних, політичних, культурно-освітніх та економічних реалій в Україні, але й – самих ІТ. Саме це й зумовило вибір теми публікації «Використання інформаційних технологій у виховній діяльності вчителя початкових класів Нової української школи» та обґрунтувало її актуальність, своєчасність та практичну цінність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті теми дослідження уваги заслуговують праці з проблеми виховання (у тому числі – виховання здобувачів початкової освіти) І. Беха, С. Безбородих, Н. Бібік, О. Вишневого, Т. Журавель, С. Карпенчук, А. Козлової, В. Кременя, М. Михальченка, О. Пометун, О. Савченко, В. Сухомлинського, О. Сухомлинської, К. Чорної та ін., а також – В. Андрієвської, В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, М. Кадемії, І. Коберник, Ю. Пироженко, О. Рибалко, О. Суховірського, Л. Чайнової, Л. Шевченко та ін., які стосувалися вивчення різноманітних аспектів використання інформаційних технологій в освітньому процесі.

Мета статті полягає в актуалізації змісту виховної діяльності сучасного учителя початкових класів засобами інформаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній педагогічній науці виховання не є однозначним поняттям, його прийнято розглядати у широкому та вузькому (педагогічному) значенні. Так, виховання (у вузькому (педагогічному) сенсі) – це чітко детермінований процес цілеспрямованого впливу на розвиток особистості, а саме: рис та якостей її характеру, формування ідеалів, переконань, тобто її мотиваційно-ціннісну сферу, світогляд. У свою чергу, у широкому значенні під вихованням варто розуміти певний організований, цілеспрямований та чітко скерований вплив, який сприяє гармонійному, різносторонньому розвитку особистості; виховання у широкому сенсі містить дві складові: навчання і виховання у вузькому (педагогічному) розумінні [5, с. 39–40].

У своєму дослідженні ми розглядатимемо виховання у широкому педагогічному розумінні, таким чином його ефективність залежить від результативності впливу одночасно на знаннєво-інформаційну (когнітивну), емоційну (рефлексивну) та діяльнісну (афективну) сферу здобувача початкової освіти, а це залежить від вибору та взаємоузгодження форм, методів та відповідних їм засобів виховання, котрі являють собою специфічний інструментарій засвоєння знань та опанування і розвитку вмінь й навичок, формування мотиваційно-ціннісних ставлень та соціально-особистісних позицій, переконань та світогляду у цілому.

Форма виховання (виховної діяльності) (від лат. *forma* – вид, образ) – це певний спосіб організації виховного процесу, який відображає взаємозв'язок між його елементами та характеризує взаємини між вихователем та вихованцем [3, с. 94]. Метод виховання (виховний метод) (від грец. *methodos* – шлях) – це шлях досягнення мети, цілей виховання, виконання певних виховних завдань. У педагогічному розумінні метод виховання (виховний метод) – це певна модель організації спрямованого впливу вихователя на свідомість, волю, почуття, вчинки вихованця із метою формування його ціннісного ставлення до себе та оточуючого світу в усіх його проявах; це способи впливу на особистість вихованця з метою формування у нього наперед визначених особистісних якостей; сукупність певних підходів, прийомів, дій практичного і/або теоретичного освоєння дійсності [1, с. 190]. Варто відмітити той факт, що в сучасній педагогічній науці поняття «метод виховання (виховний метод)» та «форма виховання (форма виховної діяльності)» дуже близькі. Часто одне і те саме поняття може використовуватись і у

розумінні методу, і – форми, тобто може виступати і/або як засіб виховання, і/або як спосіб досягнення виховної мети [3, с. 99]. Зокрема, це можна віднести до таких освітніх феноменів як: «проект», «квест», «інтерактивні вправи» тощо. Під засобами виховання (виховними засобами) доцільно розуміти предмети матеріальної і духовної культури, які можуть бути використані в освітньому процесі для вирішення конкретних виховних завдань, досягнення конкретної мети виховання [2, с. 133].

Враховуючи дефініцію феномену виховання та сучасні вітчизняні реалії метою виховання здобувачів початкової освіти засобами ІТ, насамперед, є вирішення таких завдань (за сферами виховних впливів):

1. Когнітивна сфера: формування ґрунтовної системи дієвих знань про інформацію (її види і властивості, джерела і способи роботи з нею, ціннісні характеристики (у тому числі – морально-етичні) та небезпеки, способи критичного оцінювання тощо) та відповідні методи та засоби для роботи з нею;

2. Рефлексивна сфера: формування свідомої потреби у самостійній інформаційній діяльності, прагнення до критичного оцінювання інформаційних ресурсів, удосконалення рівня власної культури інформаційної діяльності та удосконалення навичок роботи з інформацією і засобами її опрацювання тощо;

3. Афективна сфера: потреба та здатність в результативній інформаційній діяльності спрямованій на задоволення власних інформаційних потреб, ефективного вирішення як особистісних, так і суспільнозначущих завдань.

Як уже було вказано вище, значна частина освітньої діяльності сучасного вчителя-класовода відбувається в умовах змішаного та дистанційного навчання, тому особливого значення набуває використання мережевих і мультимедійних технологій, адже саме їх застосування дозволяє організувати, проводити, моніторити й коригувати освітній процес у цілому та виховну діяльність зокрема. Так, організовувати та проводити освітній процес із максимальним наближенням до очного навчання учитель-класовод може за допомогою освітніх платформ дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams та ін.), засобів для проведення відеоконференцій (Zoom, Google Meet, Skype, функціоналу створення відеоконференцій у різноманітних меседжерах тощо) [4], використовувати ефективне унаочнення, яке дозволяє використовувати інтерактивні технології та зреалізувати виховні проекти, як індивідуальні, так і групові й фронтальні (масові) за допомогою мережевих віртуальних дошок (Padlet (<https://uk.padlet.com/>), Twiddla (<https://www.twiddla.com/>), Miro (<https://miro.com/signup/>), IDroo (<https://app.idroo.com/>), Whiteboard Fox (<https://r7.whiteboardfox.com/>), Conceptboard (<https://conceptboard.com/>), Groupboard (<https://www.groupboard.com/products/>), NoteBookCast (<https://www.notebookcast.com/>), Drawchat (<https://draw.chat/index.html>), Limnu (<https://limnu.com/>), Classroomscreen (<https://classroomscreen.com/>), Ziteboard (<https://ziteboard.com/>) та ін.), проводити вікторини, опитування, цікавий моніторинг тощо за допомогою віртуальних тестових ресурсів (за допомогою інструментів тестування, розміщених на освітніх порталах «На урок» і «Всеосвіта», Easy Test Maker (<https://www.easytestmaker.com/>), Kahoot! (<https://kahoot.com/>), LearningApps.org

(<https://learningapps.org/>), Plickers
 (<https://get.plickers.com/>), Proprofs
 (<https://www.proprofs.com/>), Quizlet
 (<https://quizlet.com/uk>) та ін.), також за допомогою
 мережевих програм можна створити якісне
 доповнення у вигляді хмар слів (за допомогою –
 Answergarden (<https://answergarden.ch/>), Word Art
 (Tagul) (<https://wordart.com/>), Word Cloud Generation
 (<https://www.jasondavies.com/wordcloud/>), WordClouds
 (<https://www.wordclouds.com/>), Word It Out
 (<https://worditout.com/>) та ін.), ментальних карт (за
 допомогою – Wise Mapping
 (<https://www.wisemapping.com/>), XMind
 (<https://xmind.app/>), Bubble (<https://bubbl.us/>), MindNode
 (<https://www.mindnode.com/>), iMindMap (Ayoa)
 (<https://www.ayoa.com/previiously-imindmap/>),
 ConceptDraw MindMap
 ([https://www.conceptdraw.com/products/mind-map-
 software](https://www.conceptdraw.com/products/mind-map-
    software)) та ін.), кросвордів (за допомогою – PicPick
 (<https://picpick.app/en/>), Puzzlecup.com
 (<http://puzzlecup.com/crossword/>), Crosswordlabs.com
 (<https://crosswordlabs.com/>), Конструктор кросвордів
 Online Test Pad
 (<https://onlinetestpad.com/ua/crosswordmaker>) та ін.),
 ребусів (за допомогою – «Ребуси №1»
 (<http://rebus1.com/ua/index.php>)), коміксів (за
 допомогою – Canva
 (https://www.canva.com/uk_ua/stvoryty/komiksy/), Pixton
 (<https://app.pixton.com/>), Witty Comics
 (<http://www.wittycomics.com/>), Write Comics
 (<http://writecomics.com/>) та ін.), мережевих пазлів (за
 допомогою – Jigsaw Planet
 (<https://www.jigsawplanet.com/>), Pro Profs
 (<https://www.proprofsgames.com/create-game/>), Jig Zone
 (<http://www.jigzone.com/>), Puzzle It (<http://puzzleit.org/>)
 та ін.), віртуальних турів музеями, цікавими та
 пізнавальними роликами із YouTube тощо. Така
 комбінація (як мережевих, так і «стаціонарних»)
 ІТ-засобів дозволяє здійснювати виховні впливи на всі
 сфери здобувача початкової освіти з урахуванням
 принципів:

1) наочності. Візуалізація інформації дозволяє її
 краще сприйняти, зрозуміти та засвоїти, особливо цей
 ефект підсилюється при використанні мультимедіа
 (відео чи презентацій) або виконання практичних
 завдань виховного спрямування за допомогою
 віртуальних мережевих дошок (при цьому педагогу
 варто звернути увагу на виховний потенціал групових
 чи фронтальних проєктів, наприклад, створення
 здобувачами початкової освіти віртуального журналу
 присвяченого творчості Тараса Шевченка, Лесі
 України, чек-листа про збір «тривожної валізки»
 тощо);

2) індивідуалізації та диференціації. Реалізація
 цього принципу відбувається при роботі над
 індивідуальними проєктами у мережі, проходження
 тестів та опитувань (у тому числі – розв'язування
 кросвордів, ребусів, проходження віртуальних квестів
 тощо);

3) інтерактивності. Принципи інтерактивності
 можливо реалізувати у процесі проведення
 телеконференцій, а також за допомогою чатів у
 меседжерах;

4) зв'язку з життям. Цей принцип, у першу чергу,
 реалізується уже через використання ІТ, адже робота з
 ними розвиває у здобувачів початкової освіти
 інформаційну (цифрову) компетентність, сприяє
 формуванню і розвитку культури інформаційної

діяльності, здатності до критичної оцінки змісту
 інформації та засобів для роботи з нею; крім того,
 багатофункціональність ІТ дозволяє учителю-
 класоводу підібрати зміст виховних завдань таким
 чином, щоб вони сприяли не тільки духовному
 розвитку вихованця, але й мали зв'язок із життям,
 наприклад, обрахувати калорійність сухпайка бійця
 ЗСУ, знайти найкоротший шлях для проїзду
 волонтерських авто тощо;

5) громадянськості та національно-культурної
 свідомості. Основне навантаження при цьому
 відводиться змісту матеріалів для засвоєння, при
 цьому форми та методи формування та розвитку
 національно-культурної свідомості можуть бути як
 індивідуальні, так і групові і фронтальні, відбуватися
 за допомогою роботи над проєктами, проходження
 віртуальних квестів, участі у вікторинах, конкурсах,
 турнірах тощо, зустрічей із «цікавими гостями» тощо.

Варто також зазначити, що ґрунтовна робота над
 створенням методичних рекомендацій щодо
 використання ІТ-засобів, розробки та інтеграції
 віртуальних дидактичних матеріалів та засобів
 виховної діяльності в освітній процес,
 укомплектування загальнодоступних баз методичних,
 навчальних, довідкових матеріалів та ресурсів,
 організація курсів підвищення кваліфікації, вебінарів,
 семінарів, тренінгів спрямованих на формування і
 розвиток інформаційних компетенцій педагогів
 початкових класів НУШ необхідних для здійснення
 ефективного виховання здобувачів початкової освіти
 тощо значно активізувалася із початком пандемії
 COVID 19 та ще більше поживилася після початку
 воєнних дій як на державному рівні, так і окремих
 освітніх інституцій (у тому числі – віртуальних
 освітніх порталів (зокрема таких, як: Національна
 освітня платформа «Всеосвіта» (<https://vseosvita.ua/>),
 Освітній проєкт «На урок» (<https://naurok.com.ua/>),
 Студія онлайн-освіти «Educational Era (EdEra)»
 (<https://www.ed-era.com/>), «НУШ. Нова українська
 школа» (<https://nus.org.ua/>) та ін.). Крім того особливої
 уваги у контексті медіаосвіти і можливостей
 використання ресурсів у виховній діяльності у
 початкових класах в реаліях воєнних дій заслуговує
 діяльність Академії української преси (АУП)
 (<https://www.aup.com.ua/>).

При виборі засобів та мережевих освітніх
 ресурсів ІТ для виховання здобувачів початкової
 освіти в умовах НУШ педагог повинен враховувати їх
 відповідність освітнім цілям, віковій здобувачів освіти
 та, звичайно, технічним та санітарно-гігієнічним і
 валеологічним нормам. А інтеграцію обраних засобів
 здійснювати з урахуванням:

1) їх доступності всім учасникам освітньої
 діяльності;

2) власної компетентності у роботі з обраними
 технологіями;

3) навичок роботи здобувачів з обраними
 технологіями та ресурсами;

4) можливостей, за потреби, швидкої
 модифікації, адаптації чи заміни;

5) незалежності від програмного і технічного
 забезпечення, яке наявне в усіх учасників освітнього
 процесу.

**Висновки та перспективи подальших розвідок
 напрямку.** Таким чином, можна стверджувати, що за
 допомогою ІТ педагог може ефективно
 організувати і проводити виховну діяльність у
 початкових класах, особливо актуальним це є в

сучасних вітчизняних реаліях оскільки дозволяє здійснювати виховні впливи на всі сфери здобувача початкової освіти в умовах змішаного і/або дистанційного навчання. Перспективним напрямком дослідження є вивчення можливостей застосування ІТ при реалізації окремих напрямків виховання здобувачів початкової освіти (розумового, морально-етичного, трудового, фізичного тощо) в умовах НУШ.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка О. М., Тюріна В. В., Федоренко О. І. Основи психології і педагогіки : піручн. для ВНЗ. Харків : Вид-во. Нац. ун-ту внутрішніх справ, 2003. 336 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посібн. 3-тє вид., стер. Київ : Академвидав, 2009. 616 с.
3. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1997. 304 с.
4. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації / упор. Коберник І., Звиняцьківська З. Травень 2020. URL: <http://surl.li/ckqz>
5. Остапівська І. І. Формування активної громадянської позиції підлітків у виховній діяльності Пласту : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2011. 238 с.

REFERENCES

1. Bandurka, O. M., Tiurina, V. V. & Fedorenko, O. I. (2003). *Osnovy psykholohii i pedahohiky* [Basics of psychology and pedagogy] : piruchn. dlia VNZ. Kharkiv : Vyd-vo. Nats. un-tu vnutrishnikh sprav. 336 s. [in Ukrainian].
2. Volkova, N. P. (2009). *Pedahohika* [Pedagogy] : navch. posibn. 3-tie vyd., ster. Kyiv : Akademydav. 616 s. [in Ukrainian].
3. Karpenchuk, S. H. (1997). *Teoriia i metodyka vykhovannia* [Theory and method of education] : navch. posibnyk. Kyiv : Vyshcha shkola. 304 s. [in Ukrainian].
4. Kobernyk, I. & Zvyniatskivska, Z. (Ed.). (2020). *Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli* [Organization of distance learning at school] : metodychni rekomendatsii. Retrieved from <http://surl.li/ckqz> [in Ukrainian].

5. Ostapiovska, I. I. (2011). *Formuvannia aktyvnoi hromadianskoi pozytsii pidlitkiv u vykhovni diialnosti Plastu* [Forming of active civil position of teenagers in educate activity of Plast]. (Dys. ... kand. ped. nauk). Volynskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky. Lutsk. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ОСТАПІВСЬКА Ірина Ігорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Наукові інтереси: інформаційні технології в освіті, культура інформаційної діяльності та інформаційна культура особистості, математика, спеціальна методика математики, медіаосвіта і медіаграмотність.

ОСТАПІВСЬКИЙ Ігор Євгенович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту освіти Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Наукові інтереси: інформаційні технології в освіті та інформаційна компетентність особистості, освітній менеджмент, педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

OSTAPIOVSKA Iryna Ihorivna – candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Primary Education, Lesya Ukrainka Volyn National University.

Research interests: information technologies in education, culture of information activity and information culture of the individual, mathematics, special methods of mathematics, media education and media literacy.

OSTAPIOVSKIY Ihor Yevhenovych – candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of Management of Education Volyn Institute of Postgraduate Pedagogical Education.

Research interests: information technologies in education and information competence of the individual, educational management, pedagogical legacy of V. O. Sukhomlinsky.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 364-322:614]:37.013.42-057.87

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-260-266

ПОЛІЩУК Наталія Миколаївна –

викладач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури

Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3677-1248>

e-mail: polami@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ПРОЦЕСІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті на основі теоретичного аналізу наукових досліджень визначено педагогічні умови, необхідні для формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді у процесі волонтерської діяльності.

Проблема здоров'язбереження серед дітей та молоді є однією з найбільш актуальних як наслідок сучасних соціально-економічних викликів. Проте у наукових доробках недостатньо уваги приділено механізму впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі різних закладів освіти, зокрема, шляхом неформальної, інформальної освіти, залучення громадського сектору тощо.

На основі аналізу теорії і практики досліджуваного процесу з'ясовано, що важливим засобом формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді виступає волонтерська діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що існують різні тлумачення сутності педагогічних умов. Загалом дослідники звертають увагу на різні аспекти формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців.

За результатами констатувального етапу педагогічного експерименту, який засвідчив ряд проблемних питань у справі формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді, а також вагомий потенціал волонтерської діяльності у цій справі, узагальнивши всі аспекти проблеми, нами виокремлено педагогічні умови, необхідні для формування здоров'язбережувальної компетентності студентської молоді у процесі волонтерської діяльності: формування стійкої мотивації студентської молоді до здоров'язбереження (зокрема, у процесі волонтерської роботи); удосконалення знань студентів з питань